

Konsultant Wojewódzki w dziedzinie Pielęgniarstwa
mgr Maria Smalec

Sprawozdanie

1. Informacje ogólne

W Szczecińskiej Izbie Pielęgniarek i Położnych zarejestrowanych jest ogólnie 7006 pielęgniarek i 1008 położnych, z czego czynnie pracuje 5949 pielęgniarek i 832 położne (15,1% pielęgniarek i 17,5% położnych nie pracuje w zawodzie, bądź pracuje poza terenem kraju).

W rejestrze indywidualnych praktyk zarejestrowanych jest: 1620 praktyk pielęgniarskich i 164 praktyki położnych, w tym:

- praktyka indywidualna pielęgniarki – 1562
- praktyka indywidualna specjalistyczna pielęgniarki – 55
- praktyka indywidualna położnej – 159
- praktyka indywidualna specjalistyczna położnej – 5
- praktyka grupowa – 3.

Dane do sporządzenia sprawozdania zostały uzyskane na podstawie ankiety rozesłanej wśród zakładów opieki zdrowotnej. Ze względu jednak na fakt, iż niektóre zakłady nie odesłały wypełnionego kwestionariusza przedmiotowa analiza będzie stanowiła bazę wyjściową, globalny pogląd na sytuację i strukturę zatrudnienia pielęgniarek, a nie potwierdzenie aktualnego stanu rzeczywistego. Szpital MSWiA odmówił udzielenia odpowiedzi na pytania zawarte w przedmiotowej ankiecie. Ankiety zwrotne odesłało 48 zakładów opieki zdrowotnej, spośród 84 do których wysłano formularze ankiet, co stanowi 57,1%.

Z zebranej dokumentacji wynika, iż w ubiegłym roku zwolniono z różnych przyczyn 307 pielęgniarek (za porozumieniem stron, przejścia na emeryturę, itp.), w tym 267 pielęgniarek zatrudnionych na umowę o pracę, 20 na umowę cywilno-prawną, 40 zatrudnionych w ramach umowy zlecenia.

Dane ujęte w tabelach są odzwierciedleniem wykazanych przez respondentów etatów.

Wykaz placówek służby zdrowia, które odesłały ankietę zwrotną:

Lp. NAZWA

SZPITALE

- 1 SZPITAL POWIATOWY GRYFINO
- 2 SPZZOZ STARGARD SZCZECIŃSKI
- 3 SPWSZ SZCZECIN
- 4 SSZOZ NAD DZIECKIEM I MŁODZIEŻĄ SZCZECIN
- 5 SPZZOZ GRYFICE
- 6 SPZOZ SZPITAL POWIATOWY BARLINEK
- 7 SPZOZ SZPITAL POWIATOWY DĘBNO
- 8 SPSK NR 1 SZCZECIN
- 9 109 SZPITAL WOJSKOWY SZCZECIN
- 10 SZPITAL POWIATOWY PYRZYCE
- 11 SPSK NR 2 SZCZECIN
- 12 SPZOZ SZPITAL MIEJSKI ŚWINOUJŚCIE
- 13 SPZOZ SZPITAL MIEJSKI ŚWINOUJŚCIE
- 14 SPZOZ „ZDROJE” SZCZECIN – WYZWOLENIA
- 15 SZPITAL W KAMIENIU POMORSKIM
- 16 SPZOZ CHOSZCZNO
- 17 SP SZP GOLENIÓW
- 18 SPSR W NOWOGARDZIE
- 19 SPSZOZ „ZDROJE” SZCZECIN
- 20 SPECJALISTYCZNY SZPITAL SOKOŁOWSKIEGO SZCZECIN

POZOSTAŁE PLACÓWKI OCHRONY ZDROWIA

- 1 NZOZ AMIMED SZCZECIN
- 2 ZPZOZ ZAKŁAD PSYCHIATRYCZNY PIELEGNACYJNO-OPIEKUŃCZY
NOWE CZARNOWO
- 3 NZOZ „BIMED” PEŁCZYCE
- 4 „PORTA MEDYK” SP. Z O.O SZCZECIN
- 5 NZOZ „WENA-MED.” GRYFICE
- 6 PORTOWY SPZOZ SZCZECIN

- 7 NZOZ PIEŁĘGNIARSTWO W ŚRODOWISKU NAUCZANIA I WYCHOWANIA S.C. POLICE
- 8 NZOZ PIEŁĘGNIARSTWA ŚRODOWISKOWO-RODZINNEGO IRENA ZIELIŃSKA CHOCIWEL
- 9 NZOZ „ESKULAP” TRZEBIATÓW
- 10 NZOZ „VITAS” STEPNICA
- 11 NZOZ „DAR” S.C. DĘBNO
- 12 WOJEWÓDZKA STACJA POGOTOWIA RATUNKOWEGO SZCZECIN
- 13 NZOZ „VITA SANA” GRYFINO
- 14 NZOZ „ZDROWIE” S.C. MYŚLIBÓRZ
- 15 SPZOZ SZKÓŁ WYŻSZYCH SZCZECIN
- 16 NZOZ MEDYCYNY SZKOLNEJ SZCZECIN
- 17 NZOZ „SALUS” DĘBNO
- 18 NZOZ PIEŁĘGNIARSTWO W ŚRODOWISKU NAUCZANIA I WYCHOWANIA ŁOBEZ
- 19 NZOZ MEDYCYNY SZKOLNEJ „PULS” S.C. BARLINEK
- 20 NZOZ PIEŁĘGNIARSTWO W ŚRODOWISKU NAUCZANIA I WYCHOWANIA „CORMED” S.C. DĘBNO
- 21 NZOZ MEDYCYNĄ SZKOLNĄ GOLCZEWO
- 22 WSPL SPZOZ STARGARD SZCZECIŃSKI
- 23 NZOZ „PARTNERMED” MIĘDZYZDROJE
- 24 „UZDROWISKO KAMIEŃ POMORSKI” SP. Z O.O.
- 25 NZOZ „ŚROD-MED.” S.C. POLICE
- 26 NZOZ MEDYCYNY SZKOLNEJ STARGARD SZCZECIŃSKI
- 27 NZOZ MEDYCYNĄ SZKOLNĄ PYRZYCE
- 28 ZOZ „MIL-MED.” GRYFICE

Tabela 1

Ogólna liczba zatrudnionych pielęgniarek

Nazwa zakładu opieki zdrowotnej	N	%
Lecznictwo zamknięte	3388,75	87,7
Lecznictwo otwarte	468	12,3
Razem	3856,75	100

Zródło: badania własne

Szacowane zapotrzebowanie kadrowe na rok 2009 wynosi około 135 pielęgniarek i 15 położnych.

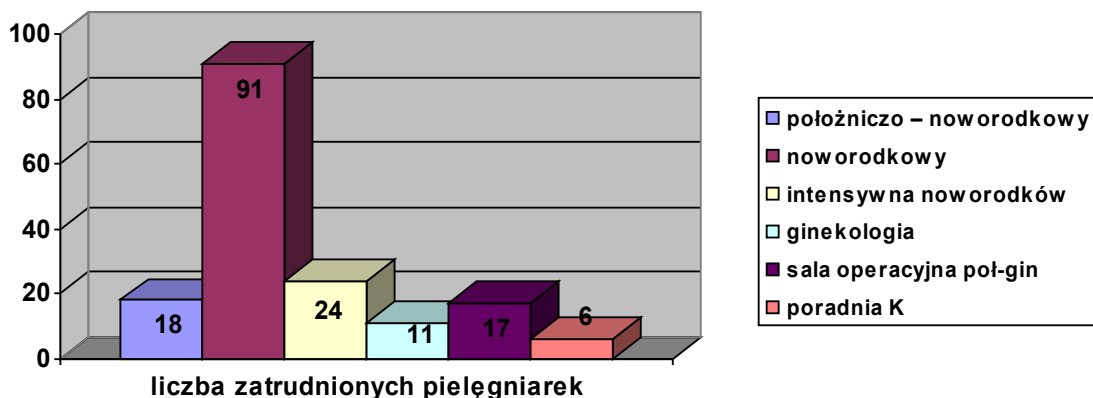
Tabela 2

Struktura zatrudnienia pielęgniarek w pionie opieki nad matką i dzieckiem oraz ginekologii

Nazwa oddziału	Liczba zatrudnionych pielęgniarek	
	N	%
Położniczo – noworodkowy	18	10,7
Noworodkowy	91	54,5
Intensywna noworodków	24	14,4
Ginekologia	11	6,6
Sala operacyjna poł-gin	17	10,2
Poradnia K	6	3,6
Razem	167	100

Zródło: badania własne

Wykres 1

Z powyższych danych wynika, iż duża grupa pielęgniarek zatrudnionych jest w pionie opieki nad matką i dzieckiem oraz ginekologii i w oddziałach noworodkowych.

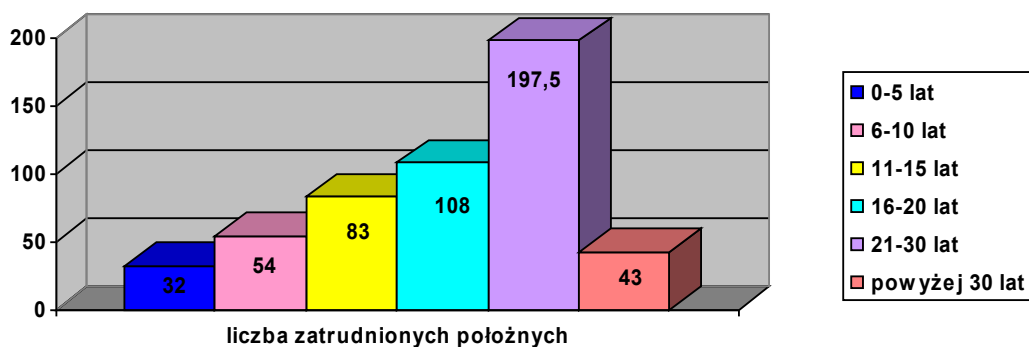
Tabela 3

Staż pracy zatrudnionych położnych

Przedział wiekowy	Liczba zatrudnionych położnych	
	N	%
0- 5 lat	32	6,7
6- 10 lat	54	11,4
11-15 lat	83	17,5
16-20 lat	108	22,8
21-30 lat	197,5	41,6
powyżej 30 lat	43	9
Razem	517,5	100

Zródło: badania własne

Wykres 2

Analizując staż pracy zatrudnionych położnych zauważamy, iż największą grupę stanowią położne ze stażem 21-30 lat (41,6%) oraz mieszczące się w przedziale 16-20 lat (22,8%).

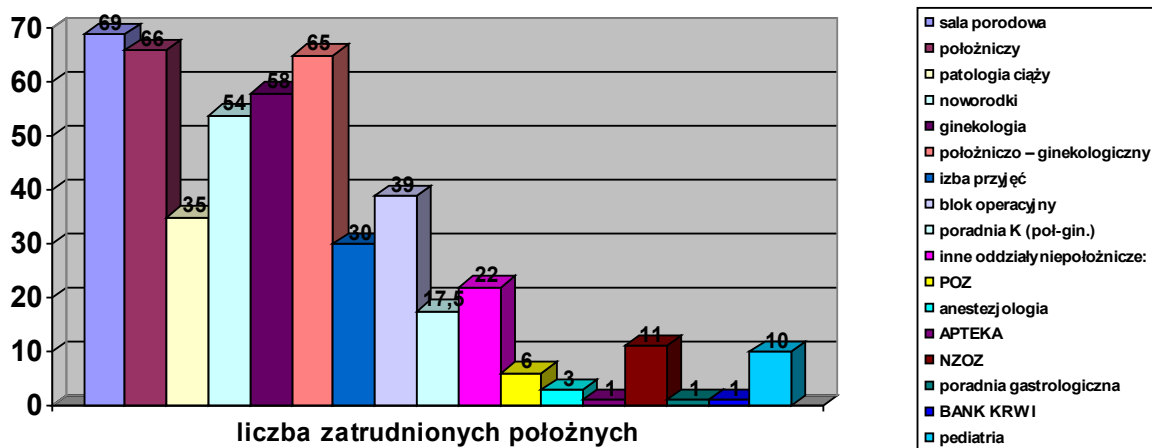
Tabela 4

Struktura zatrudnienia położnych

Nazwa oddziału	Liczba zatrudnionych położnych(etat)	
	N	%
sala porodowa	69	14,1
położniczy	66	13,5
patologia ciąży	35	7,2
noworodki	54	11
ginekologia	58	11,9
położniczo – ginekologiczny	65	13,3
izba przyjęć	30	6,1
blok operacyjny	39	8
poradnia K (pol-gin.)	17,5	3,6
inne oddziały niepołożnicze:	22	4,5
POZ	6	1,2
anestezjologia	3	0,6
APTEKA	1	0,2
NZOZ	11	2,4
poradnia gastrologiczna	1	0,2
BANK KRWI	1	0,2
pediatria	10	2
Razem	488,5	100

Zródło: badania własne

Wykres 3

Z powyższego wykresu wynika, iż najwięcej położnych zatrudnionych jest w oddziałach odpowiadających specyfice ich kwalifikacji tj. w salach porodowych (14,1%), oddziałach położniczych (13,5%), oddziałach położniczo-ginekologicznych (13,3%).

WYKSZTAŁCENIE I UKOŃCZONE FORMY DOSKONALENIA PODYPLOMOWEGO GRUPA ZAWODOWA POŁOŻNYCH

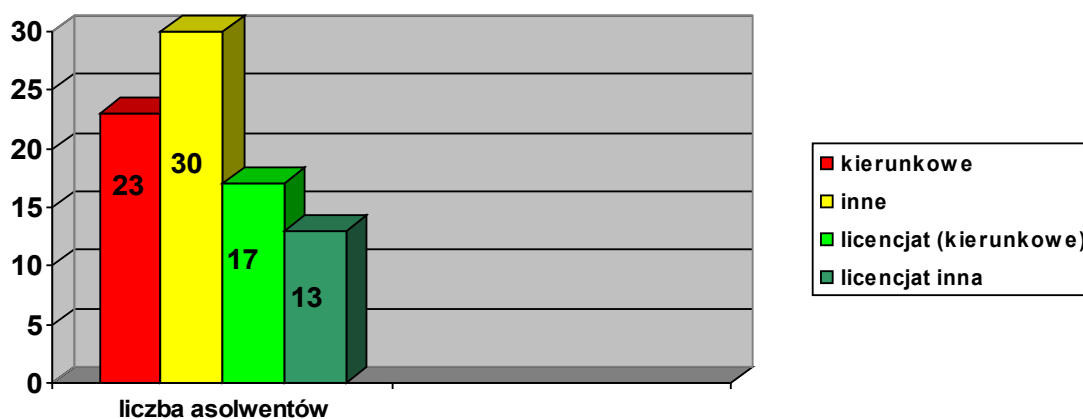
Tabela 5

Profil wykształcenia położnych

Wykształcenie wyższe	Liczba absolwentów	
	N	%
kierunkowe	23	27,7
inne	30	36,1
licencjat (kierunkowe)	17	20,5
licencjat (inne)	13	15,7
Razem	83	100

Zródło: badania własne

Wykres 4

W dziedzinie wykształcenia w grupie zawodowej położnych przeważa pielęgniarstwo (48,2%). Wśród pozostałych kierunków znalazły się m.inn: ekonomia, socjologia, psychologia, bankowość, doradztwo zawodowe, promocja zdrowia, ochrona środowiska. Analizując możemy stwierdzić, iż 16% spośród ankietowanych posiada wykształcenie wyższe, natomiast pozostałe 84% średnie medyczne.

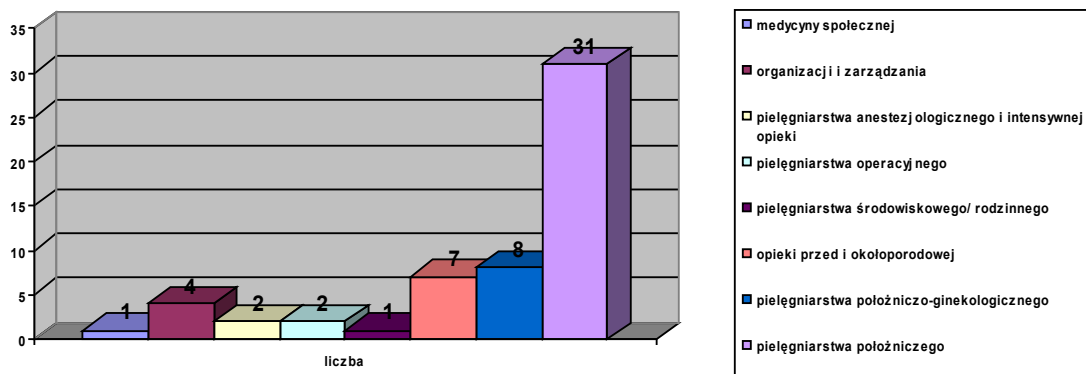
Tabela 6

Posiadane specjalizacje położnych

Dziedzina	Liczba położnych	
	N	%
medycyny społecznej	1	1,8
organizacji i zarządzania	4	7,1
pielęgniarstwa anestezyjologicznego i intensywnej opieki	2	3,6
pielęgniarstwa operacyjnego	2	3,6
pielęgniarstwa środowiskowego/ rodzinnego	1	1,8
opieki przed i okołoporodowej	7	12,5
pielęgniarstwa położniczo-ginekologicznego	8	14,3
pielęgniarstwa położniczego	31	55,3
Razem	56	100

Zródło: badania własne

Wykres 5

Wśród położnych dziedziną, w której najwięcej ukończono specjalizacji jest pielęgniarstwo położnicze (55,3%).

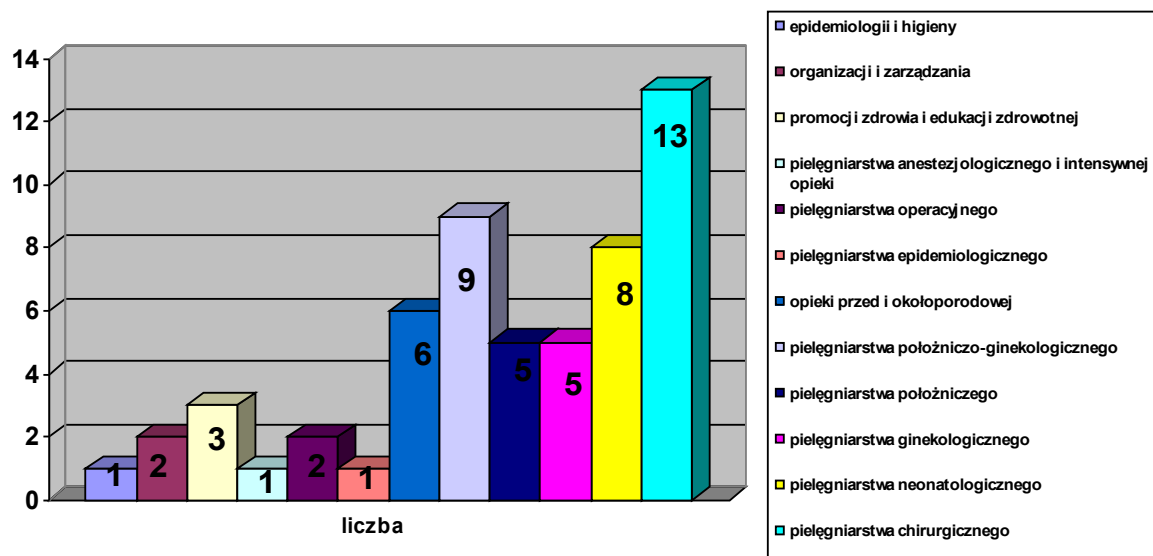
Tabela 7

Zgłaszane zapotrzebowanie na specjalizację

Dziedzina	Liczba położnych	
	N	%
Epidemiologia i higiena	1	1,8
Organizacja i zarządzanie	2	3,6
Promocja zdrowia i edukacja zdrowotna	3	5,9
Pielęgniarstwo anestezyjologiczne i intensywna opieka	1	1,8
Pielęgniarstwo operacyjne	2	3,6
Pielęgniarstwo epidemiologiczne	1	1,8
Opieka przed i okołoporodowa	6	10,7
Pielęgniarstwo położniczo-ginekologiczne	9	16
Pielęgniarstwo położnicze	5	8,9
Pielęgniarstwo ginekologiczne	5	8,9
Pielęgniarstwo neonatologiczne	8	14,3
Pielęgniarstwo chirurgiczne	13	23,2
Razem	56	100

Zródło: badania własne

Wykres 6

Położne deklarują chęć uczestnictwa w specjalizacji z zakresu pielęgniarstwa chirurgicznego (23,2%) oraz położniczo-ginekologicznego (16%).

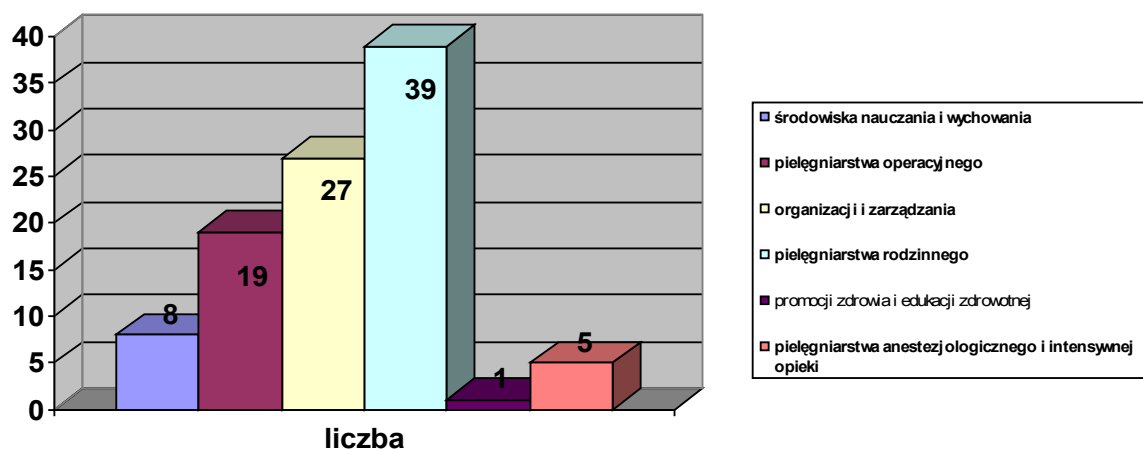
Tabela 8

Ukończone kursy kwalifikacyjne

Dziedzina	Liczba położnych	
	N	%
Środowisko nauczania i wychowania	8	8,1
Pielęgniarstwo operacyjne	19	19,2
Organizacja i zarządzanie	27	27,3
Pielęgniarstwo rodzinne	39	39,4
Promocja zdrowia i edukacja zdrowotna	1	1
Pielęgniarstwo anestezyjologiczne i intensywnej opieka	5	5
Razem	99	100

Źródło: badania własne

Wykres 7

Największa liczba położnych ukończyła kursy kwalifikacyjne z zakresu pielęgniarstwa rodzinnego (39,4%) oraz organizacji i zarządzania (27,3%).

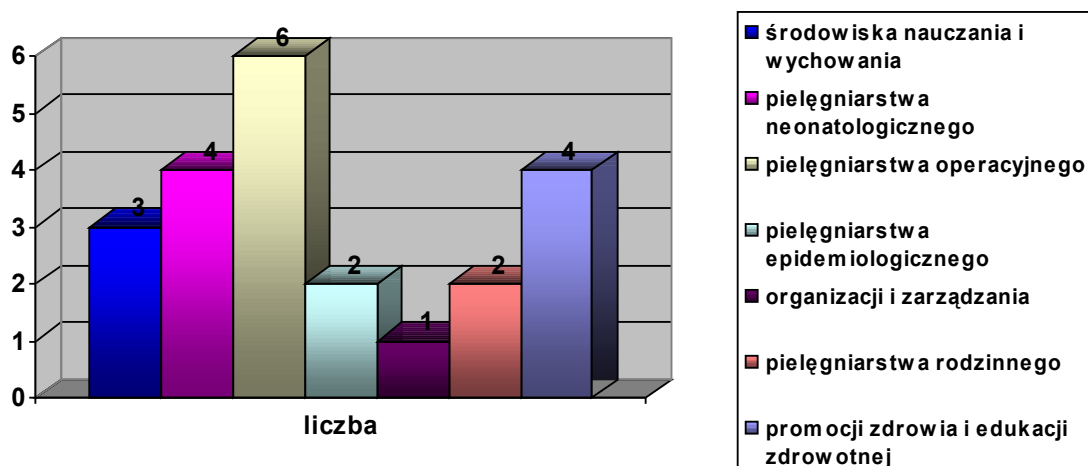
Tabela 9

Zgłaszane zapotrzebowanie na kursy kwalifikacyjne

Dziedzina	Liczba położnych	
	N	%
Środowiska nauczania i wychowania	3	13,6
Pielęgniarstwo neonatologiczne	4	18,2
Pielęgniarstwo operacyjne	6	27,3
Pielęgniarstwo epidemiologiczne	2	9,1
Organizacja i zarządzanie	1	4,5
Pielęgniarstwo rodzinne	2	9,1
Promocja zdrowia i edukacja zdrowotna	4	18,2
Razem	22	100

Źródło: badania własne

Wykres 8

Wśród zapotrzebowania na udział w kursach kwalifikacyjnych położne na pierwszym miejscu stawiają pielęgniarstwo operacyjne (27,3%).

Tabela 10

Ukończone kursy specjalistyczne oraz zgłaszane zapotrzebowanie

Dziedzina	Liczba absolwentek	Zapotrzebowanie
Środowisko nauczania i wychowania	8	3
Pielęgniarstwo neonatologiczne		4
Pielęgniarstwo operacyjne	19	6
Pielęgniarstwo epidemiologiczne		2
Organizacja i zarządzanie	27	1
Pielęgniarstwo rodzinne	39	2
Promocja zdrowia i edukacja zdrowotna	1	4
Pielęgniarstwo anestezyjologiczne i intensywnej opieki	5	
Krwiodawstwo i transfuzjologia	265	32
Resuscytacja krążeniowo-oddechowa	41	31
Wykonanie i interpretacja zapisu EKG	9	40
Terapia bólu	7	6
Poradnictwo dietetyczne	5	5
Szczepienia ochronne	111	18
Prowadzenie porodu w wodzie	2	13
Poradnictwo w zakresie przygotowania rodziny do pełnienia funkcji prokreacyjnej	4	2
Podstawy diagnostyki USG w położnictwie i ginekologii		15
Monitorowanie dobrostanu płodu w czasie ciąży i podczas porodu	5	17
Wykonanie i interpretacja zapisu KTG	6	82
Leczenie ran	13	
Komunikowanie interdyscyplinarne w pielęgniarstwie	12	10
Poradnictwo dietetyczne	4	4
Endoskopia	1	
Szkoła rodzenia		1
Badanie przesiewowe słuchu u nowor.	2	

Zródło: badania własne

Znaczna część położnych posiada ukończone kursy specjalistyczne z zakresu krwiodawstwa i transfuzjologii (51,2%) oraz szczepień ochronnych (21,4%). Najwięcej położnych deklaruje chęć udziału w kursach: wykonanie i interpretacja zapisu KTG (15,9%), EKG (7,7%), resuscytacji krążeniowo-oddechowej (6%).

Tabela 11

Staż pracy zatrudnionych pielęgniarek

Staż	Liczba pielęgniarek	
	N	%
0-5 lat	224	7,2
6-10 lat	208	6,7
11-15 lat	488	15,7
16-20 lat	618	19,8
21-30 lat	1138	36,9
powyżej 30 lat	424	13,7
Razem	3100	100

Zródło: badania własne

Analizując staż pracy zatrudnionych pielęgniarek zauważamy, iż największą grupę stanowią pielęgniarki ze stażem 21-30 lat (36,9%) oraz mieszczące się w przedziale 16-20 lat (19,8%).

Wykres 9

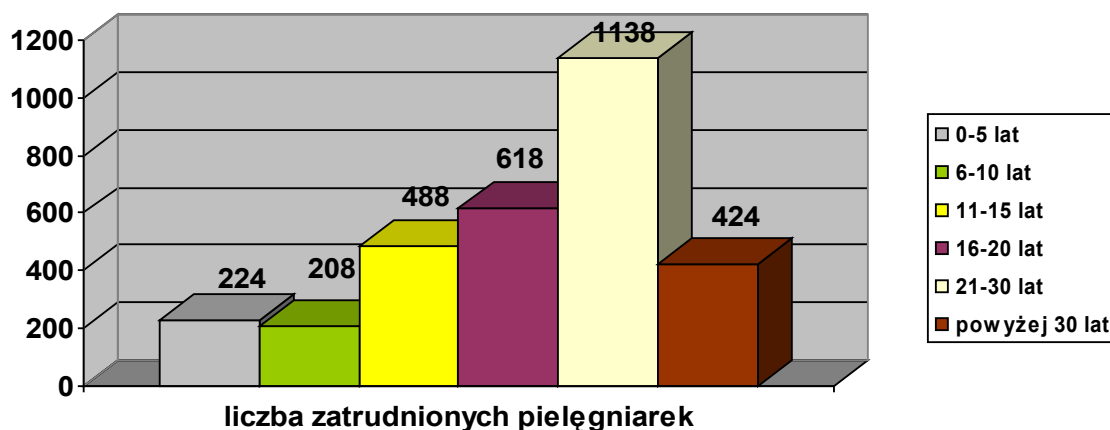

Tabela 12

Struktura zatrudnienia pielęgniarek

Nazwa jednostki organizacyjnej	Liczba pielęgniarek	
	N	%
oddziały dziecięce	312	9,7
oddziały wewnętrzne	486	15,2
oddziały zakaźne	26	0,8
oddziały otolaryngologiczne	43	1,3
oddziały reumatologii i rehabilitacji	61	1,9
oddziały neurologii	55	1,7
oddziały intensywnej opieki medycznej i anestezjologii	321	10
oddziały chirurgiczne	427	13,3
blok operacyjny	314	9,8
oddziały dializ	34	1,1
oddziały nefrologiczne	29	0,9
oddziały dermatologiczne	10	0,3
oddziały urologiczne	62	1,9
oddziały endokrynologii	14	0,4
oddziały okulistyczne	59,5	1,8
oddziały medycyny ratunkowej	61	1,9
oddziały neurochirurgii i neurotraumatologii	36	1,1
oddziały radioterapii	-	
oddziały gruźlicze i chorób płuc	56	1,7
oddziały chemioterapii	10	0,3
oddziały psychiatryczne	217	6,8
oddziały rehabilitacji	78	2,4
oddziały dermatologiczne	15	4,6
izby przyjęć	186,5	5,8
inne:		
ZOL	19	0,6

pododdział noworodków	5	0,1
zakład piel.-opiek.	12	0,4
ortopedia	35	1,1
geriatria	11	0,3
rtg	5	0,1
pracownia endoskopowa	2	0,1
oddział uzależnień	6	0,2
oddział oparzeniowy	20	0,6
gastrologia	1	
noworodkowy	15	0,4
centralna sterylizatornia	5	0,1
apteka	1	
bank krwi	1	
kardiochirurgia	61	1,9
medycyna nuklearna	3	0,1
kardiologia	50	1,5
MEDYCYNA SZKOLNA	4	0,1
NZOZ	35	1,1
ambulatorium	2	0,1
epidemiologia	1	
Razem	3207	100

Zródło: badania własne

Z powyższej tabeli wynika, iż najczęściej pielęgniarek zatrudnionych jest w oddziałach wewnętrznych (15,2%), chirurgicznych (13,3%), oddziałach intensywnej opieki medycznej i anestezjologii (10%).

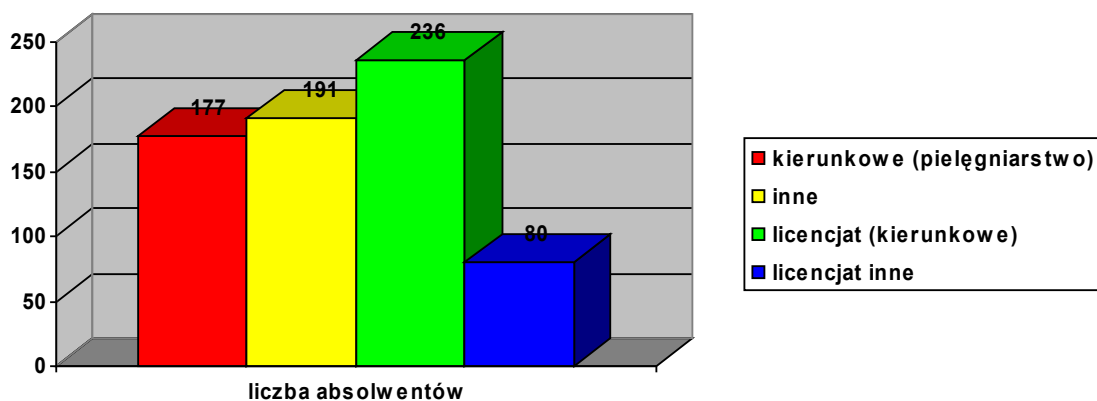
WYKSZTAŁCENIE I UKOŃCZONE FORMY DOSKONALENIA PODYPLOMOWEGO GRUPA ZAWODOWA PIEŁĘGNIAREK

Tabela 13

Profil wykształcenia pielęgniarek

Wykształcenie wyższe	Liczba absolwentów	
	N	%
kierunkowe	177	25,9
inne	191	27,9
licencjat (kierunkowe)	236	34,5
licencjat (inne)	80	11,7
Razem	684	100

Zródło: badania własne

Wśród respondentów znacząca grupa pielęgniarek posiada tytuł mgr pielęgniarstwa (25,9%) jak i również ukończony licencjat pielęgniarstwa (34,5%). Podobnie jak u położnych wśród pozostałych kierunków znalazły się m.inn: ekonomia, socjologia, psychologia, bankowość, doradztwo zawodowe, promocja zdrowia, ochrona środowiska.

Zgodnie z informacjami ujętymi w ankietach 22,1 % personelu pielęgniarskiego posiada wykształcenie wyższe, natomiast pozostała część (77,9%) średnie medyczne.

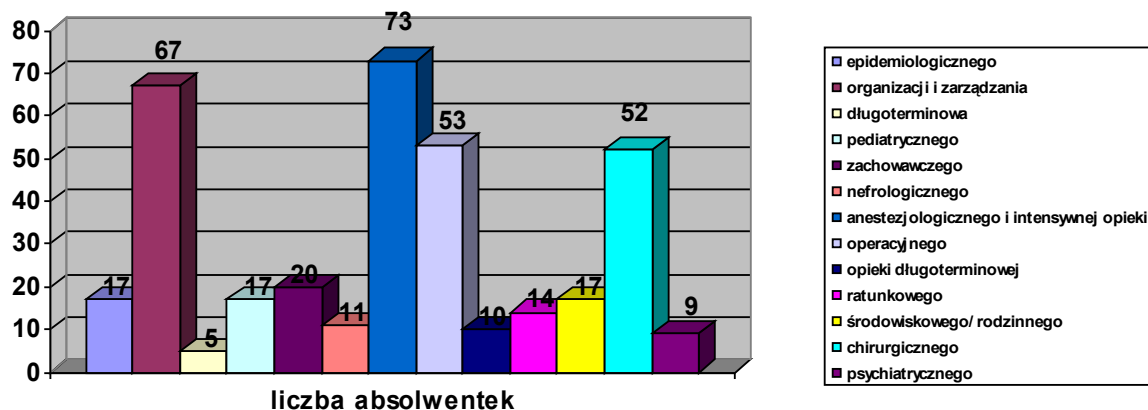
Tabela 14

Posiadane specjalizacje pielęgniarek

Dziedzina	Liczba pielęgniarek	
	N	%
Piel. epidemiologiczne	17	4,7
Organizacja i zarządzanie	67	18,4
Opieka długoterminowa	5	1,4
Piel. pediatryczne	17	4,7
Piel. zachowawcze	20	5,5
Piel. nefrologiczne	11	3
Piel. anestezyjologiczne i intensywnej opieki	73	20
Piel. operacyjne	53	14,5
Opieka długoterminowa	10	2,7
Piel. ratunkowe	14	3,8
Piel. środowiskowe/ rodzinne	17	4,7
Piel. chirurgiczne	52	14,2
Piel. psychiatryczne	9	2,5
Razem	365	100

Źródło: badania własne

Wykres 11

Najwięcej pielęgniarek posiada specjalizację w dziedzinie pielęgniarstwa anestezyjologicznego i intensywnej opieki (20%), organizacji i zarządzania (18,4%) oraz pielęgniarstwa operacyjnego (14,5%).

Tabela 15

Zgłaszane zapotrzebowanie na udział w specjalizacjach

Dziedzina	Liczba pielęgniarek	
	N	%
Piel. epidemiologiczne	6	3,1
Organizacja i zarządzanie	11	5,7
Piel. kardiologiczne	15	7,8
Opieka długoterminowa	3	1,6
Piel. geriatryczne	1	0,5
Piel. diabetologiczne	4	2,1
Piel. pediatryczne	11	5,7
Piel. zachowawcze	12	6,2
Piel. nefrologiczne	6	3,1
Piel. anestezyjologiczne i intensywnej opieki	26	13,5
Piel. operacyjne	21	10,9
Opieka długoterminowa	2	1
Opieka paliatywna	4	2,1
Piel. neurologiczne	1	0,5
Piel. onkologiczne	2	1
Piel. ratunkowe	24	12,5
Piel. chirurgiczne	22	11,5
Piel. w ochronie zdrowia pracujących	2	1
Środowisko nauczania i wychowania	7	3,6
Piel. psychiatryczne	8	4,1
Promocja zdrowia i edukacja zdrowotna	4	2,1
Razem	192	100

Zródło: badania własne

Dużym zainteresowaniem cieszy się udział w specjalizacjach: anestezyjologii i intensywnej terapii (13,5%), pielęgniarstwa ratunkowego (12,5%), pielęgniarstwa chirurgicznego (11,5%).

Tabela 16

Ukończone kursy kwalifikacyjne w dziedzinach pielęgniarstwa oraz zapotrzebowanie

Dziedzina	Liczba absolwentek	Zapotrzebowanie
Piel. w ochronie zdrowia pracujących	2	
Piel. rodzinne/środowiskowe	181	
Organizacja i zarządzanie	16	2
Piel. anestezyjologiczne i intensywnej opieki	225	34
Piel. psychiatryczne		2
Piel. zachowawcze		14
Środowisko wychowania i nauczania	85	2
Piel. nefrologiczne z dializoterapią	11	10
Opieka paliatywna	3	1
Opieka długoterminowa	3	32
Piel. onkologiczne	1	3
Anestezyjologiczne i intensywnej opieki	39	14
Piel. chirurgiczne	35	23
Piel. operacyjne	63	7
Kurs oddziałowych	11	
Kurs instrumentariuszek	18	
Piel. kardiologiczne		16
Piel. pediatryczne		10
Piel. ratunkowe	51	26
Promocja zdrowia i edukacji zdrowotnej	5	15
Razem	749	211

Zródło: badania własne

Wśród ankietowanych pielęgniarki najczęściej ukończyły kursy kwalifikacyjne w dziedzinie pielęgniarstwa anestetycznego i intensywnej opieki (30,0%), pielęgniarstwa rodzinnego/ środowiskowego (22,2%) oraz środowiska wychowania i nauczania (11,3%). Pielęgniarki zgłaszają zapotrzebowanie jest na kursy z zakresu pielęgniarstwa anestetycznego i intensywnej opieki (16,1%), opieki długoterminowej (15,2%), pielęgniarstwa ratunkowego (12,3%).

Tabela 17

Ukończone kursy specjalistyczne

Dziedzina	Liczba absolwentek	
	N	%
Krwiodawstwo i transfuzjologia	1481	48,0
Resuscytacja krążeniowo-oddechowa	543	17,6
Wykonanie i interpretacja zapisu EKG	320	10,3
Cukrzyca	63	2,1
Szczepienia ochronne	233	7,6
Leczenie ran	165	5,4
Piel. anestetyczne	7	0,2
Poradnictwo dietetyczne	16	0,5
Terapia bólu	18	0,6
Opieka nad dziećmi i młodzieżą z cukrzycą	2	0,1
Podstawy dializoterapii	20	0,7
Endoskopia	38	1,2
Komunikowanie interdyscyplinarne w pielęgniarstwie	90	2,9
Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	14	0,5
Medycyna ratunkowa	2	0,1
Profilaktyka zakażeń	6	0,2
Pielęgniarstwo przewlekłe	13	0,4
Podstawy opieki paliatywnej	28	0,9
Profilaktyka chorób piersi	12	0,4
ACLS	11	0,4
AUTOKLAWY OBSŁUGA	3	0,4
Razem	3085	100

Zródło: badania własne

Znaczna część pielęgniarek posiada ukończone kursy specjalistyczne z zakresu krwiodawstwa i transfuzjologii (48,0%), resuscytacji krążeniowo-oddechowej (17,6%) oraz wykonanie i interpretacja zapisu EKG (10,3%) .

Tabela 18

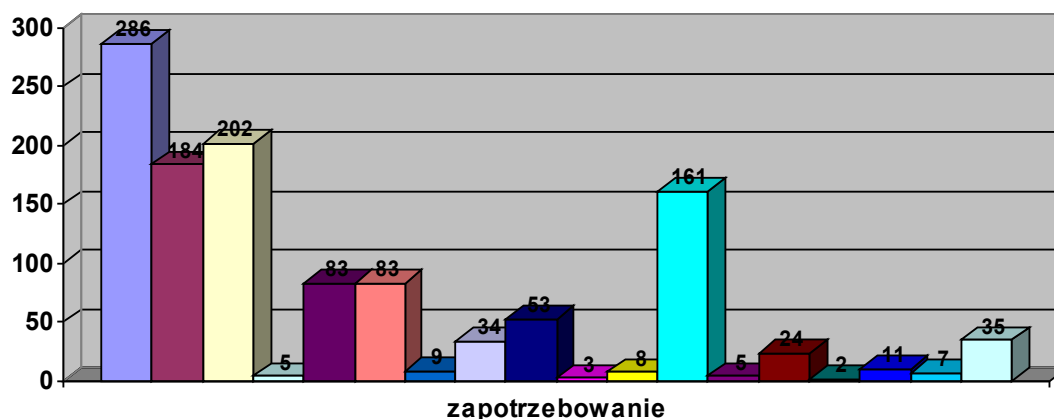
Zgłaszane zapotrzebowanie na kursy specjalistyczne

Dziedzina	Liczba pielęgniarek	
	N	%
Krwiodawstwo i transfuzjologia	286	23,9
Resuscytacja krążeniowo-oddechowa	184	15,4
Wykonanie i interpretacja zapisu EKG	202	16,9
Aktywizacja podopiecznych z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej	5	0,5
Szczepienia ochronne	83	6,9
Leczenie ran	83	6,9
Poradnictwo dietetyczne	9	0,7
Terapia bólu	34	2,8
Opieka nad dziećmi i młodzieżą z cukrzycą	53	4,5
Podstawy dializoterapii	3	0,2
Endoskopia	8	0,7
Komunikowanie interdyscyplinarne w pielęgniarstwie	161	13,6
Poradnictwo dietetyczne	5	0,4
Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	24	2
Pielęgniarstwo przewlekłe	2	0,2

Podstawy opieki paliatywnej	11	0,9
Profilaktyka chorób piersi	7	0,6
Pielęgnacja pacjenta z sondą	35	2,9
Razem	1195	100

Zródło: badania własne

Wykres 12

krwiodawstwo i transfuzjologia	resuscytacja krążeniowo-oddechowa
wykonanie i interpretacja zapisu EKG	aktywizacja podopiecznych z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej
szczeplenia ochronne	leczenie ran
poradnictwo dietetyczne	terapia bólu
opieka nad dziećmi i młodzieżą z cukrzycą	podstawy dializoterapii
endoskopia	komunikowanie interdyscyplinarne w pielęgniarstwie
poradnictwo dietetyczne	przeciwdziałanie przemocy w rodzinie
pielęgniarstwo przewlekłe	podstawy opieki paliatywnej
profilaktyka chorób piersi	pielęgnacja pacjenta z sondą

Pielęgniarki deklarują chęć udziału w kursach: krwiodawstwa i transfuzjologii (23,9%), wykonania i interpretacji zapisu EKG (16,9%), resuscytacji krążeniowo-oddechowej (15,4%) komunikowania interdyscyplinarnego w pielęgniarstwie (13,6%).

Tabela 19

Analiza porównawcza wykształcenia pielęgniarek i położnych

Wykształcenie wyższe	PIELĘGNIARKI		POŁOŻNE	
	N	%	N	%
kierunkowe	177	25,9	23	27,7
inne	191	27,9	30	36,1
licencjat (kierunkowe)	236	34,5	17	20,5
licencjat (inne)	80	11,7	13	15,7
RAZEM	684	100	83	100

Zródło: badania własne

Z powyższej tabeli wynika, iż liczba mgr pielęgniarstwa wśród pielęgniarek i położnych kształtuje się na zbliżonym poziomie (ok. 26%), natomiast zauważalna jest duża różnica w przypadku licencjata pielęgniarstwa - 34,5% absolwentek wśród pielęgniarek i 20,5% absolwentek wśród położnych.

Tabela 20

Analiza porównawcza ukończonych kursów kwalifikacyjnych

DZIEDZINA	POŁOŻNE		PIELĘGNIARKI	
	N	%	N	%
Środowisko nauczania i wychowania	8	8,1	85	11,6
Pielęgniarstwo operacyjne	19	19,2	63	8,6
Organizacja i zarządzanie	27	27,3	16	2,2
Pielęgniarstwo rodzinne	39	39,4	181	24,2
Promocja zdrowia i edukacja zdrowotna	1	1	5	0,7
Pielęgniarstwo anestezjologiczne i intensywnej opieki	5	5	264	36,1

Zródło: badania własne

Porównując zauważamy, iż kursy kwalifikacyjne z zakresu: środowiska nauczania i wychowania ma ukończone 8,1% położnych i 11,6% pielęgniarek, pielęgniarstwa operacyjnego (19,2 % położnych i 8,6% pielęgniarek), pielęgniarstwa anestezjologicznego i intensywnej opieki (5 % położnych i 36,1% pielęgniarek) oraz z zakresu pielęgniarstwa rodzinnego (39,4 % położnych i 24,2% pielęgniarek).

Tabela 21
Analiza porównawcza ukończonych specjalizacji

DZIEDZINA	POŁOŻNE		PIELĘGNIARKI	
	N	%	N	%
organizacji i zarządzania	4	7,1	67	18,4
pielęgniarstwa anestezjologicznego i intensywnej opieki	2	3,6	73	20
pielęgniarstwa operacyjnego	2	3,6	53	14,5
pielęgniarstwa środowiskowego/rodzinnego	1	1,8	17	4,7

Zródło: badania własne

Wśród absolwentów specjalizacji skierowanych do obu grup zawodowych zauważamy, iż specjalizację z zakresu organizacji i zarządzania posiada 7,1% położnych i 18,4% pielęgniarek. Specjalizację z dziedziny pielęgniarstwa anestezjologicznego i intensywnej terapii posiada 3,6% położnych i 20% pielęgniarek natomiast z pielęgniarstwa operacyjnego 3,6% położnych i 14,5% pielęgniarek

Tabela 22
Analiza porównawcza ukończonych kursów specjalistycznych

DZIEDZINA	POŁOŻNE		PIELĘGNIARKI	
	N	%	N	%
Pielęgniarstwo anestezjologiczne i intensywnej opieki	5	0,9	7	0,2
Krwiodawstwo i transfuzjologia	265	45,2	1481	48,3
Resuscytacja krążeniowo-oddechowa	41	7,0	543	17,7
Wykonanie i interpretacja zapisu EKG	9	1,5	319	10,4
Terapia bólu	7	1,2	18	0,6
Poradnictwo dietetyczne	5	0,9	16	0,5
Szczepienia ochronne	111	18,9	232	7,6
Leczenie ran	13	2,2	165	5,4

Komunikowanie interdyscyplinarne w pielęgniarstwie	12	2,1	90	2,9
Endoskopia	1	0,2	38	1,2

Zródło: badania własne

Powyższa tabela obrazuje, iż dużym zainteresowaniem w obu grupach zawodowych cieszą się kursy: krwiodawstwo i transfuzjologii (ukończyło je 45,2% położnych i 48,3% pielęgniarek), resuscytacji krążeniowo-oddechowej (7 % położnych i 17,7 % pielęgniarek), wykonania i interpretacji zapisu EKG (1,5 % położnych i 10,4 % pielęgniarek) jak i również kurs szczepień (18,9 % położnych i 7,6 % pielęgniarek),

Na pytanie dotyczące uwag, wniosków i propozycji dotyczących dziedziny pielęgniarstwa na terenie województwa zachodniopomorskiego respondenci zwracali szczególną uwagę na konieczność prowadzenia na naszym terenie specjalizacji z zakresu pielęgniarstwa ratunkowego, anestezjologicznego i intensywnej terapii.

Ponadto sugerowano, aby wypracować metodologię, która pozwoli w sposób rzeczywisty planować obsadę kadrową pielęgniarstwa w oddziałach sugerując się wyznacznikami opieki dla poszczególnych kategorii pacjentów.

Zwrócono również uwagę, na fakt, iż w środowisku pielęgniarek i położnych istnieje problem „nie radzenia” sobie w sytuacjach trudnych w relacjach pacjent-rodzina-personel, a w związku z tym wskazana byłaby inicjatywa szkoleń w tym zakresie lub zatrudnianie w ZOZ specjalistów z dziedziny psychologii. Problem stanowią również zagadnienia dotyczące świadczeń pielęgniarstwa w ramach umów cywilno-prawnych.

W zakładach opieki zdrowotnej drastycznie ulegają pogorszeniu warunki wykonywania pracy ze względu na zmniejszenie liczby pielęgniarek, położnych oraz zwalnianie personelu pomocniczego bądź też scedowanie wykonywania czynności pielęgniarstwa na personel pomocniczy.

Profesjonalny rozwój w pielęgniarstwie warunkowany jest ustawicznym kształceniem. Tymczasem w sytuacji znacznych niedoborów finansowych i niskich poborów pielęgniarek i położnych nie jest faktycznie możliwe doskonalenie się tej grupy zawodowej na własny koszt. Powoduje to obniżenie jakości pracy oraz poziomu wiedzy i kwalifikacji. Wycofywanie się pracodawców z udziału w finansowaniu kształcenia i doskonalenia podyplomowego pielęgniarek i położnych, przesunęło ciężar finansowy na zainteresowane pielęgniarke i położne. W wielu zakładach brakuje jasno sprecyzowanych zakresów obowiązków i odpowiedzialności pielęgniarek i położnych. Niejednokrotnie zleca się pielęgniarce i położnym wykonywanie czynności porządkowych i innych czynności wykonywanych dotychczas przez personel pomocniczy. Obserwuje się sytuację pozostawiania na dyżurze jednej pielęgniarce z grupą kilkudziesięciu pacjentów, co stanowi zagrożenie zarówno dla pacjentów, jak i pielęgniarek i położnych. Stan taki prowadzi do przeciążenia pielęgniarek pracą przy jednoczesnej niemożliwości realizacji zadań w zakresie opieki nad pacjentem.

W sytuacji dalszego zmniejszania zatrudnienia, braku nowej kadry na rynku pracy pod znakiem zapytania staje realizacja zadań pielęgniarek i położnych, w tym podstawowych w diagnozowaniu i leczeniu (ICN 2006: Odpowiednia obsada pielęgniarek ratuje życie pacjentów; WWW.ptp.nal.pl/PTP, NRPiP 2007; Raport Agencji Badań dla Ochrony Zdrowia i Jakości w USA przy Departamencie Zdrowia i Usług Społecznych Nurse Staffing and Quality of Patient Care; WWW.ahrq.gov 2007). Sytuacja powyższa ma bezpośrednie przełożenie na występowanie wykroczeń i zaniedbań w pracy pielęgniarek i położnych, które związane jest bezpośrednio ze sposobem kierowania zespołami pielęgniarstwowymi oraz warunkami i organizacją pracy tej grupy zawodowej. Z danych Biura Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej Pielgniarek i Położnych wynika, iż nieznajomość zarządzania oraz niewłaściwe kierowanie zespołami pielęgniarstwowymi przez kierowniczą kadre pielęgniarstwa jest powodem szeregu wykroczeń zawodowych oraz niejednokrotnie narusza prawa pacjenta.

Utrwalenie się i pogłębianie takiego stanu prowadzić będzie do:

- wzrostu wykroczeń i zaniedbań zawodowych
- wzrostu liczby skarg i prowadzonych postępowań wyjaśniających
- obniżenia poziomu opieki pielęgniarstwa w ZOZ i środowisku pacjenta
- obniżenia zaufania pacjentów do instytucji ZOZ
- obniżenia prestiżu zawodu pielęgniarce i położnej
- spadku popularności zawodu wśród młodzieży szkolnej
- odchodzenia pielęgniarek i położnych z zawodu
- spadku popularności określonych ZOZ i ucieczka pacjentów do konkurencji

- strat materialnych zakładów i osób indywidualnych związanych z koniecznością pokrywania kosztów postępowania, wypłacania odszkodowań itp.

Niezbędne staje się, więc podjęcie działań prewencyjnych nie tylko dla zawodu pielęgniarstwa i położnej, jego profesjonalnego rozwoju, ale przede wszystkim dla bezpieczeństwa i dobra pacjenta. Albowiem tylko kompetentna, bezpieczna opieka spełni oczekiwania pacjentów, pacjentów tym samym podtrzyma zaufanie społeczeństwa do zawodu pielęgniarstwa i położnej.